

Eurpos Sąjungoje branduolinė sauga yra absoliutus prioritetas

Branduolinės saugos užtikrinimas yra nepaprastai svarbus Europos Sąjungos šalių gyventojams. 13 iš 27 šalių narių yra eksploatuojamos branduolinės elektrinės ir labai svarbu, kad tokiu būdu elektros energija būtų gaminama saugiai, todėl nuolatinis branduolinės saugos gerinimas yra absoliutus prioritetas Europos Sąjungoje.

Išmoktos pamokos po Fukušimos branduolinės elektrinės avarijos 2011 m. paskatino peržiūrėti ir atnaujinti Branduolinės saugos direktyvą, atsižvelgiant į įgytą patirtį atlikus streso testus Europos branduolinėse elektrinėse. Atnaujintoje direktyvoje yra nustatyta kas šešerius metus atlikti teminius branduolinės saugos vertinimus (TPR – Topical Peer Review), juos pradėdant nuo 2017 m.

Teminė branduolinės saugos vertinimo sistema yra ES šalių sukurtas mechanizmas, skirtas peržiūrėti saugai svarbias sritis, keistis patirtimi ir stiprinti branduolinę saugą. Teminis saugos peržiūros ir vertinimo procesas vyksta keliais etapais: šalies įsivertinimo ir šalių tarpusavio peržiūros. Pirmoji teminė senėjimo valdymo saugos srities peržiūra vyko 2017–2019 m. Jos metu buvo vertinama veikiančių ar statomų branduolinių elektrinių bei tiriamųjų reaktorių, kurių šiluminė galia didesnė nei 1 MW, sauga. Antroji teminė priešgaisrinės saugos branduoliniuose įrenginiuose peržiūra vyks 2022–2024 m.

“Teminė peržiūra skatina ES šalis bendradarbiauti ir stiprinti branduolinę saugą ES“

Marta Žiaková, ENSREG pirmininkė

Europos branduolinės saugos reguliuotojų grupė (ENSREG) kartu su Vakarų Europos šalių branduolinės saugos reguliavimo institucijų asociacija (WENRA) parengė teminės peržiūros metodiką ir peržiūros grafiką. Pridėtinė vertė šios teminės peržiūros yra ta, kad ji remiasi išsamia faktine nacionalinių reguliuotojų patirtimi.

Skaidrumas ir visuomenės dalyvavimas yra svarbūs elementai teminės peržiūros procese

Skaidrumas yra užtikrinamas viso proceso eigoje, suteikiant galimybę dalyvauti visuomenei. Visi reikalingi dokumentai ir ataskaitos yra publikuojami ENSREG interneto svetainėje www.ensreg.eu.

ES yra sukurtas veiksmingas bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje mechanizmas, kuris padeda skaidriai ir atvirai apie sprendžiamus branduolinės saugos klausimus informuoti suinteresuotas šalis Europoje ir tarptautinėje bendruomenėje. Teminės peržiūros metu yra nustatoma kokius bendrus bei konkrečiai šaliai priskirtus saugos gerinimo darbus būtina atlikti. Šie darbai yra įtraukiami į nacionalinius veiksmų planus ir yra ENSREG kontroliuojami.

Teminė peržiūra apima bendradarbiavimą tarp:

- ES šalių narių
- ENSREG
- TP komandos ir ekspertų
- Europos Komisijos
- WENRA
- Nacionalinių reguliuotojų
- Eksploatuojančių organizacijų
- Suinteresuotųjų šalių

ENSREG

ENSREG yra nepriklausoma Europos Komisiją konsultuojanti institucija, kurios pagrindinis tikslas yra sukurti sąlygas nuolatiniam branduolinės saugos gerinimui ir ieškoti bendrų sprendimų branduolinės saugos, radioaktyvių atliekų tvarkymo srityse bei užtikrinti šiose srityse priimamų sprendimų skaidrumą. Teminės peržiūros procesas yra organizuojamas ir prižiūrimas ENSREG.